

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL M. V. 2018-07-05 SKUNDO**

2018 m. spalio 26 d. Nr. S-181 (7-121/2018)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Galiauskaitės
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Vilmos Vildžiūnaitės – pranešėja

sekretoriaujant
dalyvaujant
mokesčių mokėtojui
mokesčių administratoriaus atstovui

Ramutei Matkevičienei
M. V.
Jurgitai Narkevičiūtei

2018 m. spalio 16 d. posėdyje išnagrinėjusi M. V. (toliau – Pareiškėjas) skundą (gautas 2018-07-05) dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2018-05-18 sprendimo Nr. 68-59, n u s t a t ė:

Šiaulių apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – Šiaulių AVMI) atliko Pareiškėjo GPM apskaičiavimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimą už laikotarpį nuo 2012-01-01 iki 2016-12-31. Nustatyta, kad tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjo patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas. Konstatuota, jog Pareiškėjas 2014-2016 m. išlaidoms, t. y. UAB "A1" reikmėms patirtoms išlaidoms, panaudojo iš nenustatytų šaltinių gautas pajamas, kurios nebuvo apmokestintos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Šiaulių AVMI, vadovaudamasi 2004 m. balandžio 13 d. Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 70 str. 1 dalimi, Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 patvirtintų Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių (toliau – Taisyklės) 4 punkto nuostatomis, pritaikiusi išlaidų metodą, konstatavo, kad 2014 m. Pareiškėjo išlaidos 85726 Lt (24827,97 Eur), 2015 m. – 119773 Eur, 2016 m. – 107490 Eur viršijo Pareiškėjo gautas pajamas. Šiaulių AVMI, vadovaudamasi 2002 m. liepos 2 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 (toliau – GPMĮ) 6 str. 3 dalies nuostatomis, apskaičiavo 38345,78 Eur GPM ir, išnagrinėjusi patikrinimo aktą ir Pareiškėjo pateiktas pastabas, 2018-02-13 sprendimu Nr. (44.1)-FR0682-46 patvirtino apskaičiuotą 38345,78 Eur GPM, bei, vadovaudamasi GPMĮ 36 str. 2 dalies, MAĮ 96 str. 1 d. 2 punkto ir 97 str. 2 dalies nuostatomis, Pareiškėjui apskaičiavo

5480,40 Eur GPM delspinigių bei, vadovaudamasi GPMĮ 36 str. 2 dalies, MAĮ 139 str. 1 dalies nuostatomis, skyrė Pareiškėjui 10 proc. dydžio 3824 Eur GPM baudą.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Šiaulių AVMI 2018-02-13 sprendimu Nr. (44.1)-FR0682-46, pateikė skundą Inspekcijai, kuriame išdėstė nesutikimo motyvus ir pasiūlymą pasirašyti susitarimą. Inspekcija 2018-03-23 sprendimu Nr. 68-34 sustabdė mokestinio ginčo nagrinėjimą iki bus įvertintas Pareiškėjo pateiktas pasiūlymas. Kadangi buvo priimtas sprendimas nepradėti derybų, todėl Inspekcija mokestinio ginčo nagrinėjimą atnaujino, Pareiškėjo pateiktą skundą išnagrinėjo ir priėmė 2018-05-18 sprendimą Nr. 68-59, kuriuo Šiaulių AVMI 2018-02-13 sprendimą Nr. (44.1)-FR0682-46 patvirtino.

Inspekcija nustatė, kad Pareiškėjas ir jo sutuoktinė Vienkartinės gyventojų (šeimos) turėto turto deklaracijos (FR0593) nėra pateikę ir 2003-12-31 turėtų piniginių lėšų nėra deklaravę.

Įvertinusi 2004–2011 m. sutuoktinių gautas 618393,82 Lt pajamas bei patirtas 823672,42 Lt išlaidas, Inspekcija nustatė, kad per minėtą laikotarpį patirtos išlaidos viršijo sutuoktinių gautas pajamas 205278,6 Lt. Atsižvelgusi į tai, kad nei Pareiškėjas, nei jo sutuoktinė nenurodė tikrinamojo laikotarpio pradžiai turėto grynujų pinigų likučio, bei tai, kad patirtos išlaidos 2004–2011 metais viršijo gautas pajamas, Inspekcija vertino, kad grynujų pinigų likutis 2011-12-31 buvo 0 Lt, 2011-12-31 pinigų likutis banke: Pareiškėjo – 25,62 Lt, Pareiškėjo sutuoktinės – 40580,56 Lt. Įvertinusi nustatytus likučius ir tikrinamojo laikotarpio išlaidas ir pajamas, nustatyta, kad Pareiškėjo tikrinamuoju laikotarpiu patirtos išlaidos viršijo pajamas ir Pareiškėjas turėjo 252090,97 Eur GPMĮ nustatyta tvarka neapmokestintų pajamų:

Nustatyta, kad sutuoktiniai 2012 m. gavo 82201 Lt pajamų, iš jų su darbo santykiais susijusių pajamų – 24541,88 Lt, transporto priemonės pardavimo – 900 Lt, UAB "A1" paskolos grąžinimo – 22000 Lt, netekto darbingumo pensijos – 7020,86 Lt, V. V. pervestų piniginių lėšų (suteikta paskola) – 16000 Lt, H. B. pervestų piniginių lėšų – 10115,60 Lt, kitų pajamų – 1622,99 Lt. Patyrė 75030 Lt išlaidų, iš jų Pareiškėjo kaip atskaitingo asmens UAB "A1" reikmėms patirtų išlaidų – 18327,60 Lt, transporto priemonės įsigijimo – 3000 Lt, V. V. paskolos grąžinimo – 3200 Lt, I. E. paskolos grąžinimo – 7200 Lt, pervestų lėšų I. U. – 10421,40 Lt, vartojimo išlaidų – 24000 Lt, kitų išlaidų – 8880,67 Lt. Piniginių lėšų likutis banke 2012 m. pradžioje sudarė 40607 Lt, pabaigoje – 2127 Lt. Sutuoktiniai 2012-12-31 galimai turėjo grynujų pinigų likutį ne banke 45652 Lt (82201 Lt + 40607 Lt - 75030 Lt - 2127 Lt).

Sutuoktiniai 2013 m. gavo 31718 Lt pajamų, iš jų su darbo santykiais susijusių pajamų – 23757,91 Lt, netekto darbingumo pensijos – 7012,56 Lt, gautų ligos pašalpų – 947,38 Lt. Patyrė 56050 Lt išlaidų, iš jų Pareiškėjo kaip atskaitingo asmens UAB "A1" reikmėms patirtų išlaidų – 18327,60 Lt, transporto priemonės pardavimo – 1600 Lt, V. V. paskolos grąžinimo – 3200 Lt, vartojimo išlaidų – 24000 Lt, kitų išlaidų – 8922,86 Lt. Piniginių lėšų likutis banke 2013 m. pradžioje sudarė 2187 Lt, ne banke – 45652 Lt, pabaigoje banke – 13673 Lt. Sutuoktiniai 2013-12-31 galimai turėjo grynujų pinigų likutį ne banke 9833 Lt (31718 Lt + 2187 Lt + 45652 Lt - 56050 Lt - 13673 Lt).

Sutuoktiniai 2014 m. gavo 32683 Lt pajamų, iš jų su darbo santykiais susijusių pajamų – 23670,73 Lt, netekto darbingumo pensijos – 7012,46 Lt, transporto priemonės pardavimo – 2000 Lt. Patyrė 140511 Lt išlaidų, iš jų Pareiškėjo kaip atskaitingo asmens UAB "A1" reikmėms patirtų išlaidų – 87260,04 Lt, transporto priemonių įsigijimo – 19204,09 Lt, V. V. paskolos grąžinimo – 3200 Lt, vartojimo išlaidų – 24000 Lt, kitų išlaidų – 6846,95 Lt. Piniginių lėšų likutis banke 2014 m. pradžioje sudarė 13673 Lt, ne banke – 9833 Lt, pabaigoje banke – 1404 Lt. Sutuoktinių 2014 m. patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 85726 Lt (32683 Lt + 13673 Lt + 9833 Lt - 140511 Lt - 1404 Lt).

Sutuoktiniai 2015 m. gavo 17777 Eur pajamų, iš jų su darbo santykiais susijusių pajamų – 8179,09 Eur, netekto darbingumo pensijos – 2102,21 Eur, ligos pašalpos – 295,42 Eur, paskolos iš Swedbank – 2000 Eur, transporto priemonių pardavimo pajamų – 5200 Eur. Patyrė 137055 Eur išlaidų, iš jų Pareiškėjo kaip atskaitingo asmens UAB "A1" reikmėms patirtų išlaidų – 102759,39

Eur, transporto priemonių įsigijimo išlaidų – 9300 Eur, V. V. paskolos grąžinimo 926,78 Eur, vartojimo išlaidų – 6950,88 Eur, palūkanų ir paskolos dengimo Kredito unija Žemdirbio gerovė – 14496 Eur, kitų išlaidų – 2621,67 Eur. Piniginių lėšų likutis banke 2015 m. pradžioje sudarė 407 Eur, pabaigoje banke – 902 Eur. Sutuoktinių 2015 m. patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 119773 Eur (17777 Eur + 407 Eur - 137055 Eur - 902 Eur).

Sutuoktiniai 2016 m. gavo 56903 Eur pajamų, iš jų su darbo santykiais susijusių pajamų – 10091 Eur, netekto darbingumo pensijos – 2177,64 Eur, nekilnojamojo turto pardavimo pajamų – 16500 Eur, transporto priemonių pardavimo pajamų – 8200 Eur, gautos paskolos iš Kredito unija Žemdirbio gerovė – 19000 Eur, paskolos iš Swedbank – 540 Eur, kitų pajamų – 394,34 Eur. Patyrė 165283 Eur išlaidų, iš jų Pareiškėjo kaip atskaitingo asmens UAB "A1" reikmėms patirtų išlaidų 113550,29 Eur, nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidų – 16000 Eur, UAB "B1" įstatinio kapitalo formavimo išlaidų – 2500 Eur, Pareiškėjo kaip atskaitingo asmens UAB "B1" reikmėms patirtų išlaidų – 19639 Eur, palūkanų ir paskolos dengimo Kredito unija Žemdirbio gerovė – 500 Eur, vartojimo išlaidų – 6950,88 Eur, V. V. paskolos grąžinimo – 926,78 Eur, transporto priemonių Scania ir automobilių įsigijimo išlaidų – 1742 Eur, paskolos grąžinimo Swedbank – 540 Eur, kitų išlaidų – 2933,70 Eur. Piniginių lėšų likutis banke 2016 m. pradžioje sudarė 902 Eur, pabaigoje banke – 12 Eur. Sutuoktinių 2016 m. patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 107490 Eur (56903 Eur + 902 Eur - 165283 Eur - 12 Eur).

Iš Inspekcijos patikrinimo akte išdėstytų duomenų matyti, kad didžiausią dalį Pareiškėjo tikrinamuoju laikotarpiu patirtų išlaidų sudaro jo, kaip atskaitingo asmens UAB „Deiginta“ reikmėms patirtos išlaidos.

UAB "A1" nuo 2012-04-02 visos akcijos priklausė Pareiškėjui, kuris UAB "A1" dirbo vadybininku nuo 2011-06-13, nuo 2012-03-13 iki 2017-02-28 Bendrovės direktoriumi. 2017-09-27 Pareiškėjas pateikė paaiškinimą, kad su sutuoktine V. S. nuo 2015 m. neveda bendro ūkio ir gyvena atskirai, sutuoktinė nieko nežinojo apie UAB "A1" naudai patiriamas išlaidas. V. S. 2017-09-28 el. paštu patikė paaiškinimą, kad bendro ūkio neveda nuo 2015 m., į sutuoktinio įmonę pinigų nėra įnešusi, nieko nežino apie įmonės veiklą ir išlaidas.

Pagal 2014-2016 metų avansines apyskaitas nustatyta, kad UAB „Deiginta“ įsiskolinimas Pareiškėjui, kaip atskaitingam asmeniui, 2016-12-31 siekė 255847,09 Eur. Pareiškėjas Šiaulių apygardos teismui pateikė prašymą įtraukti jį į bankrutuojančios Bendrovės kreditorių sąrašą su 255847,09 Eur kreditoriniu reikalavimu. Šiaulių apygardos teismo 2017-12-06 nutartimi, patvirtintas bankrutuojančios Bendrovės trečios eilės Pareiškėjo kreditorinis reikalavimas (Bendrovės 2017-06-22 operatyvaus patikrinimo ataskaita Nr. FR0760-4826).

Atsižvelgusi į abiejų sutuoktinių pateiktus paaiškinimus, bei tai, kad Pareiškėjas buvo vienintelis UAB "A1" akcininkas, kad tikrintu laikotarpiu piniginių lėšų trūkumas yra susidaręs dėl Pareiškėjo Bendrovės reikmėms patirtų išlaidų, Inspekcija vertino, kad Pareiškėjas gavo kitų su darbo santykiais nesusijusių ir ne individualios veiklos pajamų 252090,97 Eur: 2014 m. – 24827,97 Eur (85726 Lt), 2015 m. – 119773 Eur ir 2016 m. – 107490 Eur.

Dėl piniginių lėšų už parduotas UAB „Tarida“ akcijas.

Inspekcija analizavo Pareiškėjo teiginį, kad buvo neįvertintos 190000 Lt (55028 Eur) piniginės lėšos, gautos už parduotas UAB "C1" akcijas.

Inspekcija nurodė, kad kaip pagal „Tarida“ 2004-02-17 steigimo sutartį, šios bendrovės steigėjai C. K. bei Pareiškėjas. Bendrovės įstatinis kapitalas 10000 Lt. Įstatinis kapitalas padalintas į 100 paprastųjų vardinių akcijų. Sutartyje nurodyta, kad steigėjas – C. K. įsigyja 50 paprastųjų vardinių akcijų ir apmoka piniginiiais įnašais, įnešdamas pradinį įnašą 5000 Lt į bendrovės kaupiamąją sąskaitą per 30 dienų nuo šios sutarties sudarymo datos. Steigėjas – Pareiškėjas įsigyja 50 paprastųjų vardinių akcijų ir apmoka piniginiiais įnašais, įnešdamas pradinį įnašą 5000 Lt į bendrovės kaupiamąją sąskaitą per 30 dienų nuo šios sutarties sudarymo dienos. Bendrovės 2004-02-25 steigiamojo susirinkimo protokolu, Bendrovės direktoriumi išrinktas Pareiškėjas.

Pagal Bendrovės pateiktą informaciją Pareiškėjas Bendrovės akcijas 2008-01-09 pardavė H. M.. Nei Bendrovė, nei Pareiškėjas akcijų pirkimo pardavimo sutarties nepateikė (Šiaulių AVMI 2018-02-13 sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (44.1) FR0682-46 3 psl.).

Pareiškėjas 2017-09-26 pateikė paaiškinimą, kad UAB "C1" įkūrė kartu su C. K., tačiau vėliau susipyko ir abu akcijas perrašė H. M., kuri yra Pareiškėjo teta. Už akcijas pinigai nebuvo mokėti, nes bendrovė faktiškai priklausė Pareiškėjui ir jis toliau vykdė taksni veiklą. Apie 2009-2010 metus akcijas pardavė H. F. už 190000 Lt. Pinigai už akcijas buvo sumokėti grynaisiais. Pareiškėjas nurodė, kad dokumentus bandys surasti, tačiau dokumentų, įrodančių piniginių lėšų už bendrovės akcijas gavimą, nepateikė. Pateiktame 2017-12-14 paaiškinime Pareiškėjas patvirtino, kad sutarties nerado.

H. M. el. paštu pateiktame 2017-10-06 laiške nurodė, kad faktiškai tų akcijų ji nepirko iš sūnėno M. V. ir nurodė, kad M. V. tą įmonę turėjo su kažkokiu draugu. Kai jie susipyko, dalinosi įmonę, tada Rolandas paprašė, kad H. M. vardu būtų perrašytos akcijos. Akcijos buvo perrašytos, o H. M. jokių pinigų nemokėjo. H. M. taip pat nepateikė nei akcijų pirkimo nei pardavimo sutarčių.

Pagal UAB "C1" pateiktas ataskaitas apie kontroliuojamuosius ir kontroliuojančius vienetus bei asmenis, Inspekcija nustatė, kad H. M. akcijas perleido U. P., vėliau akcijos perleistos S. B. ir bendrovei REXCORP GROUP L.P. (registruota (duomenys neskelbtini).

Inspekcijai susisiekus su U. P., ji el. paštu pateikė paaiškinimą, kad bendrovės akcijas įsigijo iš H. F. už 10000 Lt ir pateikė akcijų pirkimo sutartį, pasirašytą 2008-11-10.

Pagal 2010-06-21 akcijų pirkimo-pardavimo sutartį, U. P. įvardijama Pardavėju, o REXCORP GROUP L.P. ir S. B. įvardijami Pirkėjais. Pagal sutartį Pirkėjai įsipareigojo Pardavėjui už visas parduodamas akcijas sumokėti 10000 Lt, t. y. REXCORP GROUP L.P. – 9500 Lt, S. B. – 500 Lt.

Atsižvelgusi į tai, kad Pareiškėjas buvo nurodęs, kad pinigus už UAB "C1" akcijų pardavimą jam sumokėjo H. F., Inspekcija 2017-10-09 išsiuntė paklausimą H. F. dėl UAB "C1" akcijų įsigijimo. H. F. 2017-12-14 el. paštu pateikė paaiškinimą, kad UAB "C1" akcijas įsigijo iš p. Rimos (pavardės nurodyti negalėjo), o ne iš Pareiškėjo. Už perkamas akcijas H. F. sumokėjo 10000 Lt pardavėjai grynaisiais sutarties surašymo momentu.

Mokesčių administratoriaus vertinimu, Pareiškėjas galėjo 2008 metais gauti 10000 Lt už UAB "C1" akcijų pardavimą, perrašymą jo tetai, tačiau tai nekeičia patikrinimo akte apskaičiuotų prievolių dydžio, nes iki tikrinamojo laikotarpio pradžios Pareiškėjo šeimos išlaidos viršijo oficialias pajamas ženkliai didesne suma (205278 Lt).

Pareiškėjas dokumentų, patvirtinančių piniginių lėšų už akcijas gavimą, Šiaulių AVMI nepateikė, todėl Inspekcija konstatavo, kad į Pareiškėjo pajamų ir išlaidų balansą pagrįstai nebuvo įtraukta 190000 Lt suma.

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos sprendimu.

Dėl MAĮ 71 straipsnio nuostatų taikymo.

Pareiškėjas nurodo, kad nesutinka su Inspekcijos sprendimu, todėl siūlė sudaryti susitarimą dėl mokesčio dydžio. Pareiškėjo nuomone, Inspekcija nenurodė, kokiais objektyviais duomenimis yra pagrįstas ginčijamas sprendimas dalyje dėl susitarimo sudarymo, nenurodyti tokio sprendimo motyvai.

Dėl tikrinamojo laikotarpio.

Pareiškėjas nurodo, kad jam nėra aišku, koku pagrindu mokesčių administratorius jo ir jo šeimos narių pajamas tikrina laikotarpį už laikotarpį nuo 2004 m. iki 2011 m. Pareiškėjas nurodo, kad MAĮ 68 straipsnis numato, kad mokesčių administratorius gali tikrinti tik už penkių metų laikotarpį, todėl tikrinimas už laikotarpį, kurs neįeina į tikrinamą laikotarpį, yra neteisėtas ir nepagrįstas.

Pareiškėjas nurodo, kad Inspekcija klaidingai teigia, kad Šiaulių apygardos teismo nutartimi yra patvirtintas kreditorinis reikalavimas UAB „Deiginta“ 25847,09 Eur sumai. Dėl kreditorinio

reikalavimo tebevyksta ginčas Šiaulių apygardos teisme ir kol kas nėra galiojančios nutarties ar sprendimo dėl Pareiškėjo kreditorinio reikalavimo patvirtinimo (Civilinė byla Nr. eB2-538-856/2018).

Dėl nustatytų aplinkybių.

Pareiškėjas nurodo, kad mokesčių administratorius nepagrįstai nevertino jo gautų lėšų už parduotas UAB „Taurida“ akcijas, nes šias akcijas jis pardavė. Pripažįstama, kad Pareiškėjas turėjo 50 proc. UAB „Taurida“ akcijų. Dėl to ginčo nėra. Pareiškėjas nurodo, kad UAB „Taurida“ akcijas jis pardavė 2010 m. už 190000 Lt (55028 Eur), todėl mokestiniam patikrinimui akcijų pardavimo sutarties negali pateikti, nes nuo sandorio iki mokestinio patikrinimo praėjo daugiau nei penkeri metai, t. y. laikotarpis, už kurį mokesčių administratorius pagal galiojančią teisinę reglamentavimą gali tikrinti mokesčių apskaičiavimą ir sumokėjimą. Skunde nurodoma, kad akcininkai pateikė paaiškinimus, tačiau jie nei vienas nenurodė, kad būtų pirkę iš Pareiškėjo akcijas. Ir jų nurodyta kaina visiškai neatitinka Pareiškėjo kainos dėl to, kad asmuo, kuriam parduotos akcijos (H. F.) konkretaus asmens, iš kurio jis pirkė akcijas, nenurodė.

Pareiškėjas nurodo, kad rado 2008-08-29 preliminarią akcijų pirkimo-pardavimo sutartį, kurioje nurodyta, kad H. M. susitarė H. F. parduoti UAB „Taurida“ akcijas už 190000 Lt (Sutarties kopija pridedama). Tuo tarpu mokesčių administratorius pripažino, kad šių akcijų tikrasis savininkas buvo Pareiškėjas.

Dėl dovanotų piniginių lėšų.

Skunde nurodoma, kad mokesčių administratorius nepripažino iš Pareiškėjo močiutės E. B. gautų 30000 JAV dolerių ir sutuoktinės V. S. iš jos močiutės R. O. gautų 60000 Lt, nes jie nebuvo deklaruoti MAĮ 42(1) str. 3 d. nustatyta tvarka. Pareiškėjas nurodo, kad ši nuostata įsigaliojo tik 2012-06-19, nurodytas sumas minėti asmenys padovanojo dar iki 2012-06-19, t. y. iki įsigaliojant šiai MAĮ nuostatai. Todėl šių sandorių, Pareiškėjo nuomone, deklaruoti neprivalėjo. Pareiškėjas nurodo, kad minėtos sumos dovanotos buvo dalimis, jų notarine forma įforminti pagal galiojusias CK nuostatas irgi neprivalėjo. Šiuo metu močiutės yra mirusios, gauti iš jų paaiškinimus nėra galimybės. Pareiškėjas pažymi, kad mokesčių administratorius taip pat negali pagrįsti, jog nurodyti asmenys šių sumų nepadovanojo. Be to, E. B. mirė prieš devynerius metus, t. y. iki įsigaliojant MAĮ 42(1) str. Dėl to, Pareiškėjo nuomone, GPM apskaičiuota nepagrįstai.

Dėl susitarimo sudarymo (MAĮ 71 str.).

Pareiškėjas nurodo, kad Šiaulių AVMI nenurodė, kokiais objektyviais duomenimis (faktais) yra pagrįstas ginčijamas sprendimas dalyje dėl susitarimo sudarymo, nenurodyti jokie tokio sprendimo motyvai. Nurodoma, kad individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas (*pvz., LVAT 2008 m. lapkričio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1898/2008; 2008-12-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A756-036/2008 ir kt.*).

Dėl atleidimo nuo baudos ir delspinigių.

Pareiškėjas prašo atleisti nuo apskaičiuotų delspinigių ir paskirtos baudos, nes jo turtinė (ekonominė) padėtis šiuo metu yra bloga, atlyginimas minimalus, sutuoktinės atlyginimas apie 500 Eur, turi 14 metų dukrą ir dukrą, studijuojančią Šiaulių universiteto dieniniame skyriuje. Visas kartu su sutuoktine priklausantis turtas yra įkeistas bankui, išmokėta kredito dalis yra nedidelė. Pareiškėjas nurodo, kad jam nustatytas tik 40 proc. darbingumas. Nurodoma, kad UAB „Sanrola“ akcijų vertė yra 2896 Eur, todėl net teorinis akcijų pardavimas negalėtų iš esmės pakeisti padėties. Pareiškėjo teigimu, pardavus akcijas, nebūtų galima užtikrinti darbo vietos, tai reikštų, kad Pareiškėjas neturėtų pajamų, iš kurių galėtų sumokėti apskaičiuotus mokesčius. Nurodoma, kad Pareiškėjas sutinka sudaryti susitarimą dėl apskaičiuoto GPM išdėstymo.

Pareiškėjas nurodo, kad Inspekcija į šiuos jo argumentus neatsižvelgė.

Pareiškėjas prašo atleisti nuo delspinigių ir baudos dėl sunkios ekonominės padėties. Taip pat prašo panaikinti Inspekcijos sprendimą, pavesti Šiaulių AVMI sudaryti susitarimą su Pareiškėju, 50 proc. sumažinant apskaičiuotą GPM, 19172,89 Eur GPM išdėstyti per penkis metus.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), įvertinusi mokestinio ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, jog Pareiškėjo skundas atmestinas, Inspekcijos 2018-05-18 sprendimas Nr. 68-59, kuriuo buvo patvirtintas Šiaulių AVMI 2018-00-13 sprendimas Nr. (44.1)-FR0682-46, patvirtinantis 2017-12-18 patikrinimo akto Nr. (42.2)FR0680-513 rezultatus ir Pareiškėjui nurodyta sumokėti į valstybės biudžetą 38345,78 Eur GPM, 5480,40 Eur GPM delspinigių ir 3824 Eur GPM baudą, tvirtintinas. Pareiškėjas atleistinas nuo 50 proc. GPM delspinigių mokėjimo.

Ginčas šioje byloje yra kilęs dėl nurodymų Pareiškėjui sumokėti į biudžetą aukščiau nurodytas mokesčių, delspinigių ir baudų sumas mokesčių administratoriui nustačius, kad Pareiškėjas 2014-2016 m. UAB „Deiginta“ reikmėms patirtoms išlaidoms panaudojo iš nenustatytų šaltinių gautas pajamas, kurios nebuvo apmokestintos Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio nustatyta tvarka. Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 70 straipsnio 1 dalies nuostatomis, Taisyklių 4 punkto nuostatomis ir pritaikiusi išlaidų metodą, konstatavo, kad Pareiškėjo ir jo sutuoktinės tikrinamuoju laikotarpiu patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 2014 m. – 85726 Lt (24827,97 Eur), 2015 m. – 119773 Eur., 2016 m. – 107490 Eur. Inspekcija, vadovaudamasi GPMĮ 6 straipsnio 3 dalies nuostatomis, apskaičiavo 38345,78 Eur GPM.

Įvertinus skundžiamą Inspekcijos sprendimą bei minėtus Šiaulių AVMI patikrinimo aktą bei sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo, matyti, kad šiuose dokumentuose išsamiai aptartos mokesčių administratoriaus nustatytos faktinės aplinkybės, susijusios su Pareiškėjo (jos šeimos) gautomis pajamomis bei patirtomis išlaidomis, taip pat MAĮ 70 straipsnio ir Taisyklių nuostatos, reglamentuojančios mokesčių apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taikymą. Todėl Komisija, vengdama pasikartojimų ir sutikdama su mokesčių administratoriaus pateiktu MAĮ 70 straipsnių bei Taisyklių nuostatų vertinimu, plačiau šių nuostatų ir faktinių ginčo bylos aplinkybių, kurios yra išdėstytos ir šio Komisijos sprendimo nustatomojoje dalyje, iš naujo neapartinėja, o sprendime pasisako dėl Pareiškėjo skunde Komisijai ir Pareiškėjo Komisijos posėdyje metu nurodytų esminių nesutikimo su skundžiamu Inspekcijos sprendimu motyvų.

Pažymėtina, kad Pareiškėjas savo skunde nepateikia argumentų dėl Inspekcijos taikytų MAĮ 70 straipsnio ar GPMĮ nuostatų taikymo pagrįstumo, neišdėsto argumentų dėl aritmetinio mokesčių, baudų ir delspinigių apskaičiavimo. Esminiai Pareiškėjo nesutikimo su Inspekcijos sprendimu motyvai susiję su MAĮ 71 straipsnio nuostatų taikymu, Pareiškėjo tikrinamojo laikotarpio nustatymu, piniginių lėšų už parduotas UAB „Tarida“ akcijas gavimu, dovanotų piniginių lėšų pripažinimu.

Dėl MAĮ 71 straipsnio nuostatų taikymo.

Kaip matyti iš skundai nagrinėti pateiktos medžiagos, Pareiškėjas, nesutikdamas su Šiaulių AVMI 2018-02-13 sprendimu Nr. (44.1)-FR0682-46, pateikė skundą Inspekcijai, kuriame išdėstė nesutikimo motyvus ir pasiūlymą pasirašyti susitarimą. Inspekcija 2018-03-23 sprendimu Nr. 68-34 sustabdė mokestinio ginčo nagrinėjimą iki bus įvertintas Pareiškėjo pateiktas pasiūlymas. Inspekcija, susipažinusi su byloje esančia medžiaga, priėmė sprendimą nepradėti derybų, todėl atnaujino mokestinio ginčo nagrinėjimą ir Pareiškėjo pateiktą skundą išnagrinėjo iš esmės. Apie Inspekcijos išvadą, kad mokesčių administratorius turi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti, todėl nėra pagrindo pasirašyti susitarimą, Pareiškėjas buvo informuotas 2018-04-24 raštu Nr. (24.12-31-5)R-2342.

Pareiškėjo nuomone, Inspekcija nenurodė, kokiais objektyviais duomenimis yra pagrįstas jos sprendimas dėl susitarimo sudarymo, nenurodyti tokio sprendimo motyvai. Pareiškėjas prašo Komisijos pavesti Šiaulių AVMI su Pareiškėju sudaryti susitarimą dėl mokesčių.

Komisija pažymi, kad MAĮ 71 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad mokesčių administratorius ir mokesčių mokėtojas gali pasirašyti susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, jei, apskaičiuojant mokesčius, nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams

pagrįsti. Pasirašius tokį susitarimą, mokesčių mokėtojas praranda teisę ginčyti mokesčio apskaičiavimo teisingumą, o mokesčių administratorius – apskaičiuoti didesnę sumą negu nurodyta susitarime. Minėtas susitarimas gali būti pasirašytas mokestinio tyrimo ar mokestinio patikrinimo metu, taip pat visų mokestinių ginčų nagrinėjimo etapų metu.

Pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. VA-210 patvirtintų Mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo susitarimo dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio pasirašymo taisyklių (2017 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. VA-61 redakcija) 7 punktą, mokesčių administratorius ir mokesčių mokėtojas susitarimą gali pasirašyti tik tuo atveju, jeigu apskaičiuojant mokesčius nėra viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti. Minėtame punkte nustatyta, jog pasiūlymą pasirašyti susitarimą savo iniciatyva gali teikti ir mokesčių mokėtojas, ir mokesčių administratorius mokestinio tyrimo ar mokestinio patikrinimo metu, taip pat visų mokestinių ginčų nagrinėjimo etapų metu. Šių taisyklių IV skyriuje išdėstyta pasiūlymo pasirašyti susitarimą nagrinėjimo ir informavimo apie priimtą sprendimą tvarka, kurios 17.1 punkte nurodyta, kad mokesčių administratorius, atlikęs vertinimą dėl įrodymų pakankamumo, per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos apie tai raštu turi informuoti mokesčių mokėtoją. Taigi, šiuo atveju mokesčių administratorius, išnagrinėjęs Pareiškėjo pasiūlymą, iš karto nusprendė nepradėti susitarimo pasirašymo procedūros, taip pat ir derybų, apie tai minėtu raštu informuodamas Pareiškėją.

Iš nurodyto teisinio reglamentavimo matyti, kad tiek Mokesčių administravimo įstatymas, tiek minėtos taisyklės suteikia mokesčių administratoriui ir mokesčių mokėtojui diskrecijos teisę inicijuoti (pateikti pasiūlymą) pasirašyti susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, tačiau tokie pasiūlymai nėra įpareigojantys kitą mokestinio ginčo šalį sutikti su pasiūlymu, pradėti derybas bei vėliau pasirašyti susitarimą (*LVAT 2015 m. spalio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-1193-552/2015; 2014 m. gruodžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS438-1276/2014*). Todėl Komisija šiuo atveju neturi teisinio pagrindo tenkinti Pareiškėjo prašymo pavesti mokesčių administratoriui su Pareiškėju dėl mokesčio dydžio sudaryti susitarimą.

Aptariamų taisyklių 8 punkte nustatyta, kad nepavykus susitarimo pasirašyti per vieną etapą, jo pasirašymas minėtų taisyklių nustatyta tvarka gali būti inicijuojamas per kitus etapus, pvz., nepavykus susitarimo pasirašyti mokestinio patikrinimo metu, jo pasirašymas gali būti inicijuojamas bet kuriame mokestinio ginčo etape. Todėl, jeigu, Pareiškėjo nuomone, apskaičiuojant mokesčius, nei Inspekcija, nei Pareiškėjas neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti, gali pakartotinai kreiptis į mokesčių administratorių su pasiūlymu pasirašyti susitarimą.

Dėl tikrinamojo laikotarpio.

Ginčo atveju Pareiškėjas nepagrįstai teigia, kad MAĮ 68 straipsnis numato, kad mokesčių administratorius gali tikrinti tik už penkių metų laikotarpį, todėl tikrinimas už laikotarpį nuo 2004 m. iki 2011 m. yra neteisėtas ir nepagrįstas.

Komisija pažymi, kad pagal MAĮ 68 straipsnio 1 dalį, jeigu kitaip nenustatyta šiame straipsnyje ar atitinkamo mokesčio įstatyme, mokesčių mokėtojas ar mokesčių administratorius mokesį apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokesį apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos.

MAĮ 68 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas terminas laikytinas naikinamuoju, kuriam pasibaigus pastarasis negali būti nei atnaujintas, nei prailgintas, o aptariama taisyklė taikytina ir mokesčių mokėtojui, ir mokesčių administratoriui. Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) pabrėžė, kad galimybė perskaičiuoti mokesį bei su juo susijusias sumas ribojama laike, kurio ribos, pagal MAĮ 68 straipsnio 1 dalį, paprastai apibrėžiamos konkrečiomis juridinę reikšmę turinčiomis faktinėmis aplinkybėmis: 1) pavedimo tikrinti pareiškėją išrašymo data; 2) momentu,

kada kilo pareiga sumokėti mokesťį (LVAT 2015 m. lapkričio 16 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-1881-556/2015).

Svarbu paminėti, kad aptariamas senaties terminas neriboja mokesčių administratoriaus teisės nustatyti ir vertinti į šį terminą nepatenkančias faktines aplinkybes, kurios yra reikšmingos apskaičiuojamiems (perskaičiuojamiems) mokesčiams ir susijusioms sumoms. Nei MAĮ, nei kiti įstatymai nenumato jokių apribojimų tiek mokesčių mokėtojui, tiek mokesčių administratoriui apskaičiuojant bei perskaičiuojant mokesčius už tam tikrą mokestinį laikotarpį remtis (vadovautis) papildoma įrodomąja medžiaga, kurioje užfiksuotos ankstesniais laikotarpiais atsiradusios faktinės aplinkybės, svarbios teisingam mokesčio apskaičiavimui (perskaičiavimui). Tokiais atvejais, vertinant šią įrodomąją medžiagą bei nustatant jos reikšmę, vadovaujamosi ne MAĮ 68 straipsnio 1 dalies nuostatomis, bet atsižvelgiama į bendrąsias įstatymuose įtvirtintas įrodinėjimo taisykles (vertinama, ar ši medžiaga atitinka įrodymų sampratą, nustatomas įrodymų leistinumas, sąsajumas ir panašios aplinkybės (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011-02-04 nutartį administracinėje byloje Nr. A438-201/2011, 2017-04-11 nutartis administracinėje byloje Nr. A-196-438/2017).

Komisija akcentuoja, kad mokestinio patikrinimo metu nebuvo sprendžiamas Pareiškėjo apmokestinimo už 2004-2011 m laikotarpį klausimas (mokestinė prievolė už minėtą laikotarpį Pareiškėjui nepaskaičiuota), o buvo vertinama, kokį piniginių lėšų likutį Pareiškėjas ir jo sutuoktinė galėjo turėti ar neturėti tikrinamojo laikotarpio pradžiai, t. y. 2011-12-31. Pažymėtina, kad mokesčių administratorius, atlikęs Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamų ir išlaidų analizę už ilgesnį laikotarpį, t. y. nuo 2004-01-01, vertino Pareiškėjo pajamų gavimo šaltinius ir į juos atsižvelgė (pvz., atsižvelgta į ligos pašalpas, gautas paskolas, turto pardavimo pajamas, pajamas už parduotą močiutės namą ir kt.) (patikrinimo akto 12 priedas). Akcentuotina, kad ginčo klausimo aspektu mokesčių administratorius atsižvelgė į ankstesnių mokestinių laikotarpių duomenis tik kaip į bylai įrodomąją reikšmę turinčius faktus. Inspekcija, atlikusi analizę ir atsižvelgusi į tai, kad nei Pareiškėjas, nei V. S. nenurodė tikrinamojo laikotarpio pradžiai turėto grynujų pinigų likučio, bei tai, kad patirtos išlaidos 2004-2011 m. viršijo gautas pajamas, mokestinio patikrinimo metu įvertino, kad grynujų pinigų likutis 2011-12-31 buvo 0 Lt, 2011-12-31 pinigų likutis banke: V. S. 40580,56 Lt, Pareiškėjo – 25,62 Lt (patikrinimo akto 8 psl.).

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, Pareiškėjo argumentai, susiję su neteisėtu Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamų tikrinimu už 2004-2011 m. laikotarpį, laikytini nepagrįstais.

Dėl piniginių lėšų už parduotas UAB „Tarida“ akcijas.

Pareiškėjas nurodo, kad mokesčių administratorius nepagrįstai nevertino jo gautų lėšų už parduotas UAB „Tarida“ akcijas, nes šias akcijas jis pardavė. Pareiškėjas nurodo, kad UAB „Tarida“ akcijas jis pardavė 2010 m. už 190000 Lt (55028 Eur), mokestiniam patikrinimui akcijų pardavimo sutarties negali pateikti, nes nuo sandorio iki mokestinio patikrinimo praėjo daugiau nei penkeri metai, t. y. laikotarpis, už kurį mokesčių administratorius pagal galiojančią teisinę reglamentavimą gali tikrinti mokesčių apskaičiavimą ir sumokėjimą.

Pareiškėjas Inspekcijai ir T. P. metu pateikė 2008-08-29 preliminarią akcijų pirkimo-pardavimo sutartį, kurioje nurodyta, kad H. M. susitarė H. F. parduoti UAB „Tarida“ akcijas už 190000 Lt. Pareiškėjo nuomone, mokesčių administratorius nepagrįstai pripažino, kad šių akcijų tikrasis savininkas buvo Pareiškėjas.

Kaip matyti iš UAB "D1" 2004-02-17 steigimo sutarties, šios bendrovės steigėjai C. K. bei Pareiškėjas įsigijo po 50 proc. t. y. po 50 vnt. paprastųjų vardinių UAB „Tarida“ akcijų. Pagal Bendrovės pateiktą informaciją Pareiškėjas Bendrovės akcijas 2008-01-09 pardavė H. M.. Nei Bendrovė, nei Pareiškėjas akcijų pirkimo pardavimo sutarties nepateikė (patikrinimo akto 6 psl.).

Pareiškėjas 2017-09-26 pateikė paaiškinimą, kad UAB "D1" įkūrė kartu su C. K., tačiau vėliau susipyko ir abu akcijas perrašė H. M., kuri yra Pareiškėjo teta. Už akcijas pinigai nebuvo mokėti, nes bendrovė faktiškai priklausė Pareiškėjui ir jis toliau vykdė taksi veiklą. Apie 2009-2010

metus akcijas pardavė H. F. už 190000 Lt. Pinigai už akcijas buvo sumokėti grynaisiais. Pareiškėjas dokumentų, įrodančių piniginių lėšų už bendrovės akcijas gavimą, nepateikė. Pateiktame 2017-12-14 paaiškinime Pareiškėjas patvirtino, kad sutarties nerado. Tuos pačius teiginius Pareiškėjas išdėstė ir T. P. metu.

H. M. el. paštu pateiktame 2017-10-06 laiške nurodė, kad faktiškai tų akcijų ji nepirko iš sūnėno M. V. ir nurodė, kad M. V. tą įmonę turėjo su kažkoku draugu. Kai jie susipyko, dalinosi įmonę, tada Rolandas paprašė, kad H. M. vardu būtų perrašytos akcijos. Akcijos buvo perrašytos, o H. M. jokių pinigų nemokėjo. H. M. taip pat nepateikė nei akcijų pirkimo nei pardavimo sutarčių.

Pagal UAB "D1" pateiktas ataskaitas apie kontroliuojamuosius ir kontroliuojančius vienetus bei asmenis, Inspekcija nustatė, kad H. M. akcijas perleido U. P., vėliau akcijos perleistos S. B. ir bendrovei REXCORP GROUP L.P. (registruota (duomenys neskelbtini)).

Inspekcijai susisiekus su U. P., ji el. paštu pateikė paaiškinimą, kad bendrovės akcijas įsigijo iš H. F. už 10000 Lt ir pateikė akcijų pirkimo sutartį, pasirašytą 2008-11-10.

Pagal 2010-06-21 akcijų pirkimo-pardavimo sutartį, U. P. įvardijama Pardavėju, o REXCORP GROUP L.P. ir S. B. įvardijami Pirkėjais. Pagal sutartį Pirkėjai įsipareigojo Pardavėjui už visas Parduodamas akcijas sumokėti 10000 Lt, t. y. REXCORP GROUP L.P. - 9500 Lt, S. B. - 500 Lt.

Atsižvelgusi į tai, kad Pareiškėjas buvo nurodęs, kad pinigus už UAB "D1" akcijų pardavimą jam sumokėjo H. F., Inspekcija 2017-10-09 išsiuntė paklausimą H. F. dėl UAB "D1" akcijų įsigijimo. H. F. 2017-12-14 el. paštu pateikė paaiškinimą, kad UAB "D1" akcijas įsigijo iš p. Rimos (pavardės nurodyti negalėjo), o ne iš Pareiškėjo. Už perkamas akcijas H. F. sumokėjo 10000 Lt pardavėjai grynaisiais sutarties surašymo momentu.

Komisijos vertinimu, Inspekcijos nustatytų aplinkybių visuma ir faktas, kad Pareiškėjas jokiais rašytiniais įrodymais nepatvirtino piniginių lėšų už akcijas gavimo fakto, leidžia daryti išvadą, kad Inspekcija pagrįstai į Pareiškėjo pajamų išlaidų balansą neįtraukė 190000 Lt (55028 EUR) sumos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso 6.165 straipsnyje įtvirtinta preliminaros sutarties samprata, Pareiškėjo pateikta 2008-08-29 preliminarioji sutartis (sutarties kopija) tarp H. M. ir H. F. dėl 100 vnt. UAB „Tarida“ akcijų pirkimo-pardavimo, gali būti vertinama tik kaip šioje sutartyje nurodytų šalių ketinimas aptartomis sąlygomis sudaryti pagrindinę sutartį ir nesuteikia pagrindo teigti, kad pagal šią sutartį Pareiškėjas pardavė 100 proc. UAB „Tarida“ akcijų ir gavo 190000 Lt.

Dėl dovanotų piniginių lėšų.

Pareiškėjas skunde nurodo, jog mokesčių administratorius nepripažino Pareiškėjo iš močiutės E. B. gautų 30000 USD ir Pareiškėjo sutuoktinės V. S. iš močiutės R. O. gautų 60000 Lt, kadangi minėti sandoriai nedeclaruoti MAĮ 42-1 str. 3 dalyje nustatyta tvarka. Nurodo, kad abi močiutės yra mirusios, jų apklausti nėra galimybės.

Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjas 2017-05-25 rašte nurodė, jog apie 2008 metais gavo dovanų iš močiutės E. B. 30000 USD.

Pareiškėjo sutuoktinė V. S. 2017-06-07 rašte nurodė, jog iki 2012-01-01 yra gavusi apie 60000 Lt iš močiutės R. O.. Nurodė, kad močiutė pinigus duodavo skirtingomis datomis ir sumomis, kurių tiksliai įvardinti negali. 2011 m. gegužės mėn. gavo 145000 Lt pardavusi minėtos močiutės namą.

Kaip matyti iš bylos medžiagos, E. B. (duomenys neskelbtini) buvo senatvės pensininkė nuo 1982-03-01, E. B. mirties data 2007-04-25. Kunigunda R. O. (duomenys neskelbtini) buvo senatvės pensininkė nuo 1982-08-01, R. O. mirties data 2017-01-09. Minėti asmenys nėra teikę nei Vienkartinės gyventojų (šeimos) turto deklaracijos, nei pajamų deklaracijų.

Administracinių teismų praktikoje yra nurodyta, kad įrodinėjimo dalyku tokio pobūdžio bylose yra aplinkybės, ar pinigų sumos mokesčių mokėtojui realiai buvo ar nebuvo perduotos, t. y. gautos ar negautos pajamos. Šios aplinkybės turėtų būti įrodinėjamos tiesioginiais įrodymais, iš

kurių galima daryti vienareikšmę išvadą apie įrodinėjimo dalyką sudarančias aplinkybes (pavyzdžiui: mokėjimo pavedimai, patvirtinantys lėšų judėjimą; asmenų, iš kurių pajamos neva gautos, paaiškinimai apie tai, kad lėšos perduotos ar neperduotos; kitų liudytojų, galinčių patvirtinti ar paneigti lėšų perdavimą, parodymai). Įstatymas nedraudžia to įrodinėti ir netiesioginiais įrodymais, t. y. įrodymais, daugiareikšmiai susijusiais su įrodinėjimo dalyką sudarančiomis aplinkybėmis (pavyzdžiui, įrodymai apie tai, kokiomis lėšomis galėjo disponuoti asmuo, iš kurio galėjo būti gautos pajamos ir pan.). <...> Tais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonų dėl gautų pajamų realumo, pareiga nurodyti pajamų šaltinius pirmiausia tenka mokesčių mokėtojui, kuris ir privalo užtikrinti, jog esant kompetentingų valstybės institucijų reikalavimui, galės pateikti šiuos šaltinius pagrindžiančius dokumentus. Pasirinkdamas pajamas gauti grynaisiais pinigais (dėl ko šių pajamų gavimo faktas nėra fiksuojamas kredito įstaigose esančių sąskaitų įrašuose) ir šių pajamų nedeklaruodamas, pateikiant atitinkamo mokestinio laikotarpio pajamų deklaracijas (pavyzdžiui, kai tokios deklaracijos teikimas nėra privalomas), mokesčių mokėtojas prisiima ir visą riziką dėl jam tenkančios įrodinėjimo naštos (*LVAT 2013-04-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-602-27/2013; LVAT 2015-12-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A-1305-602/2015; LVAT 2016-02-08 nutartis administracinėje byloje Nr. A-145-602/2016; LVAT 2016-06-23 nutartis administracinėje byloje Nr. A-777-438/2016*).

Pareiškėjas skunde teigia, kad MAĮ 42-1 straipsnio 3 dalies nuostatos, įpareigojančios deklaruoti nustatytus sandorius, įsigaliojo tik 2012-06-19. Nurodyti asmenys sumas dalimis jam ir sutuoktinei padovanojo dar iki 2012-06-19, t. y. iki įsigaliojant minėti MAĮ nuostatai.

GPMĮ 27 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad nuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs pajamų, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, gegužės 1 dienos privalo pats arba per savo įgaliotą asmenį pateikti mokesčio administratoriui metinę pajamų mokesčio deklaraciją už praėjusį mokestinį laikotarpį ir joje deklaruoti visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas ir už jas apskaičiuotą pajamų mokestį, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.

Nuo 2006 m. spalio 19 d. įsigaliojusio šio įstatymo 17 straipsnio (2006 m. spalio 3 d. įstatymo Nr. X-834 redakcija) 19 punkte nustatyta, kad neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamos paveldėjimo būdu gautos pajamos, kurios yra mokesčio objektas pagal Lietuvos Respublikos paveldimo turto mokestį reglamentuojančius teisės aktus; dovanojimo būdu gautos pajamos iš sutuoktinių, vaikų (įvaikių), tėvų (įtėvių) ir senelių; taip pat iš kitų gyventojų dovanojimo būdu per mokestinį laikotarpį gautų pajamų suma (vertė), neviršijanti 24 pagrindinių NPD.

Inspekcija nustatė (Šiaulių AVMI 2018-02-13 sprendimo Nr. (44.1)FR0682-46 8 psl.), kad nei Pareiškėjas, nei jo sutuoktinė gautų dovanų iš senelių, priskirtinų neapmokestinamoms pajamoms, nėra deklaravę.

Vadovaujantis Inspekcijos viršininko 2015 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. VA-114 patvirtintomis Mokesčių mokėtojo pranešimo apie gautų pajamų ir įsigyto turto (įskaitant pasiskolintas pinigines lėšas) įsigijimo šaltinius (duomenys neskelbtini) formos užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklėmis, Pareiškėjas ir jo sutuoktinė turėjo galimybę iki 2016 m. birželio 30 d. deklaruoti ne anksčiau nei 2004 m. sausio 1 d. gautas ir nedeklaruotas dovanas (pinigais), tačiau to nepadarė. Vadovaujantis šių taisyklių 26 punktu, jeigu mokesčių mokėtojas šių taisyklių nustatyta tvarka iki 2016 m. birželio 30 dienos informacijos apie gautų pajamų ir įsigyto turto (įskaitant pasiskolintas pinigines lėšas) įsigijimo šaltinius mokesčių administratoriui nepateikia, mokesčių administratorius į vėliau mokesčių mokėtojo pateiktą informaciją neatsižvelgia ir jos nevertina.

Komisijos vertinimu, kadangi Pareiškėjas mokestinio patikrinimo metu, skundo nagrinėjimo centriniame mokesčių administratoriuje ar Komisijoje metu nepateikė jokių objektyvių įrodymų dėl realaus piniginių lėšų perdavimo, apsiribodamas tik abstrakčiais teiginiais apie minėtų piniginių lėšų gavimą, gautų dovanų, priskirtinų neapmokestinamoms pajamoms, nedeklaravo, pranešimo (duomenys neskelbtini) nepateikė, laikytina, kad Pareiškėjas nepaneigė mokesčių administratoriaus

išvados, kad Pareiškėjo ir jo sutuoktinės paaiškinimuose nurodytos 30000 USD ir 60000 Lt sumos negali būti pripažįstamos realiai gautomis iš minėtų asmenų.

Dėl atleidimo nuo baudos ir delspinigių.

Kaip matyti iš Pareiškėjo skundo argumentų, Pareiškėjas prašo atleisti nuo delspinigių ir skirtos baudos MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkte numatytu pagrindu, t. y. delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu. Pareiškėjas nurodo, kad jo turtinė (ekonominė) padėtis šiuo metu yra bloga, atlyginimas minimalus, sutuoktinės atlyginimas apie 500 Eur, turi 14 metų dukrą ir dukrą, studijuojančią Šiaulių universiteto dieniniame skyriuje. Visas kartu su sutuoktine priklausantis turtas yra įkeistas bankui, išmokėta kredito dalis yra nedidelė. Pareiškėjas nurodo, kad jam nustatytas tik 40 proc. darbingumas. Nurodoma, kad UAB „Sanrola“ akcijų vertė yra 2896 Eur, todėl net teorinis akcijų pardavimas negalėtų iš esmės pakeisti padėties.

MAĮ 141 str. 1 dalyje nustatyti atleidimo pagrindai yra: 1) jei mokesčių mokėtojas įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo; 2) jei mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti. Tokiomis aplinkybėmis nelaikomi mokesčių mokėtojo ar jo darbuotojų veiksmai ar neveikimas, taip pat mokesčių mokėtojo nemokumas; 3) kai mokesčių mokėtojo atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, nepadaroma žala biudžetui; 4) kai mokesčio mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu, jei suteikta konsultacija centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka buvo įrašyta ir yra galimybė nustatyti skambinantį asmenį - mokesčių mokėtoją (ar jo atstovą), suteiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais.

Pagal MAĮ 141 str. 2 dalies nuostatas nuo baudos atleidžiama tik tuo atveju, kai mokesčių mokėtojas mokesčio, susijusio su paskirta bauda, sumą yra sumokėjęs (mokestis įskaitytas ir (arba) priverstinai išieškotas) ar šio mokesčio sumokėjimo terminas šio Įstatymo nustatyta tvarka yra atidėtas arba išdėstytas.

Komisija nurodo, kad nagrinėjamu atveju, duomenų, jog Pareiškėjas mokesčio, susijusio su paskirta bauda, sumą būtų sumokėjęs (mokestis įskaitytas ir (arba) priverstinai išieškotas) ar šio mokesčio sumokėjimo terminas šio Įstatymo nustatyta tvarka būtų atidėtas arba išdėstytas, byloje nėra, todėl Pareiškėjo prašymas atleisti nuo skirtos baudos yra nenagrinėtinas.

Atleidimo nuo mokesčių mokėtojui apskaičiuotų delspinigių teisiniai pagrindai įtvirtinti MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje. Šios dalies 3 punkte numatyta, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, kitais atvejais, kai delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Šis atleidimo pagrindas gali būti taikomas tik mokesčių mokėtojams – fiziniams asmenims. Minėtoje MAĮ nuostatoje paaiškinta, kad sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis suprantama kuomet fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama. Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 patvirtintų Atleidimo nuo baudų ir delspinigių taisyklių 14 punkte nurodyta, kad sunkią fizinio asmens ekonominę (socialinę) padėtį liudijančios aplinkybės turi būti patvirtintos kompetentingų institucijų išduotais dokumentais.

Komisija pažymi, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas administracinėje byloje Nr. A442-807/2010 *inter alia* yra pažymėjęs, jog taikant Mokesčių administravimo įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatas būtina įvertinti visas mokesčių mokėtojo ekonominę (socialinę) padėtį apibūdinančias aplinkybes (gaunamas pajamas, turimą nekilnojamąjį turtą ir kt.), o ne vien tik asmens priskyrimą tam tikrai socialinei grupei, t. y. kad asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą ir pan. (2010 m. birželio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A442-807/2010, Administracinė jurisprudencija Nr. 19, 2010, p. 204–211). Pabrėžtina, jog tokia administracinių teismų

praktika šiuo metu yra dominuojanti (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, taikant mokesčių administravimą reglamentuojančias teisės normas, apibendrinimą (II dalis), Administracinė jurisprudencija Nr. 22, p. 446).

Komisija, įvertindama Inspekcijos sprendime išdėstytas aplinkybes (Pareiškėjas yra dirbantis, UAB „Sanrola“ vadovas ir akcininkas, sutuoktinė yra įregistravusi individualią veiklą, abu su sutuoktine turi kito, nei gyvenamosios vietos adresu registruoto nekilnojamojo turto), MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkte išdėstytas atleidimo nuo delspinigių pagrindus, taip pat šių pagrindų taikymo administraciniuose teismuose praktiką, sutinka su Inspekcijos pozicija, jog nėra pakankamų pagrindų pripažinti, jog Pareiškėjas gali būti atleistas nuo delspinigių minėtais pagrindais. Tačiau, Komisijos nuomone, šiuo atveju atsižvelgtina ir į Pareiškėjo išdėstytus argumentus dėl blogos sveikatos, ilgo nedarbingumo bei kitas reikšmingas aplinkybes.

Komisija reikšminga aplinkybe laiko faktą, kad Pareiškėjas 2018 m. dėl ligos negalėjo laiku apskusti Inspekcijos 2018-05-18 sprendimo Nr. 68-59 (*Pareiškėjas buvo nedarbingas: 2018-04-11–2018-04-13; 2018-04-14–2018-05-02; 2018-05-03–2018-05-16; 2018-05-22–2018-06-05; 2018-06-06–2018-06-20*). Komisijos 2018-08-30 sprendimu Nr. S-142(7-121/2018) terminas Pareiškėjo skundai dėl minėto Inspekcijos sprendimo buvo atnaujintas būtent dėl šios priežasties. Taip pat dėl Pareiškėjo ligos (*2018-09-04–2018-09-11; 2018-09-12–2018-09-25; 2018-09-26–2018-10-05; 2018-10-08–2018-10-17*) Komisija du kartus atidėjo posėdžio laiką (2018-10-02 posėdžio protokolas PP-260 (7p-53/2018) ir 2018-10-09 posėdžio protokolas Nr. PP-262(7p-54/2018)).

T. P. metu Pareiškėjas pateikė Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išduotą Neįgaliojo pažymėjimą NP N. 0953142, kuriame nurodytas darbingumo lygis 40 proc. bei Europos širdies stimulatoriaus paciento identifikavimo kortelę.

Be to, Komisija pastebi, kad Pareiškėjo turimas nekilnojamas turtas įkeistas finansinių įstaigų prievolėms užtikrinti. Iš byloje esančių Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašų matyti, kad Pareiškėjas ir sutuoktinė deklaravo gyvenamąją vietą jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklausančiose patalpose (butas) U. A. (duomenys neskelbtini) (vidutinė rinkos vertė 26500 Eur), tačiau nuo 2017-04-13 šiam nekilnojamam turtui įregistruota hipoteka (2017-04-13 Hipotekos registro pranešimas apie hipotekos įregistravimą Nr. 20120170029057), taip pat turi žemės sklypą Y. C. (duomenys neskelbtini) (vidutinė rinkos vertė 692 Eur, nuo 2017-04-13 Hipotekos registro pranešimas apie hipotekos įregistravimą Nr. 20120170029057), bei žemės sklypą su statiniais Y. C. (duomenys neskelbtini). Šio žemės sklypo vidutinė rinkos vertė 6310 Eur (nuo 2017-04-13 Hipotekos registro pranešimas apie hipotekos įregistravimą Nr. 20120170029057), pastato (sodo namelio) – 7430 Eur, šiltnamio – 480 Eur.

Komisija, atsižvelgdama į Pareiškėjo nustatytą 40 proc. darbingumo lygį ir esamą sveikatos būklę, situaciją dėl įkeisto turto, vadovaudamasi MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintais protingumo ir teisingumo kriterijais, sprendžia, kad Pareiškėjas atleistas nuo 50 proc. GPM delspinigių sumos.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2018-05-18 sprendimą Nr. 68-59, kuriuo nurodyta Pareiškėjui sumokėti į valstybės biudžetą 38345,78 Eur GPM, 5480,40 Eur GPM delspinigių ir 3824 Eur GPM baudą.

2. Atleisti Pareiškėją nuo 2740,20 Eur (5480,40x50 proc.) GPM delspinigių mokėjimo.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos nariai

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Vilma Vildžiūnaitė